

Asia C-716/20**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä****Jättämispäivä:**

31.12.2020

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Supremo Tribunal de Justiça (ylin tuomioistuin, Portugali)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

10.11.2020

Valittaja:

RTL Television GmbH

Vastapuolet:

Grupo Pestana S.G.P.S., S.A.

SALVOR - Sociedade de Investimento Hoteleiro, S.A.

Pääasian kohde

Valittaja RTL Television GmbH hakee muutosta Tribunal da Relação de Lisboa (Lissabonin ylioikeus, Portugali) tuomioon ylimääräisenä muutoksenhakuna (recurso de revista excepcional) valitusasiassa, jonka vastapuolina ovat Grupo Pestana S.G.P.S., S.A. sekä Salvor - Sociedade de Investimento Hoteleiro, S.A. ja jossa on ratkaistava, kattaako 27.9.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/83/ETY 1 artiklan 3 kohdan käsite ”edelleenlähetys kaapeleitse” yleisölle välittämisen, kun välittäjänä ei ole yleisradio-organisaatio, ja katsotaanko satelliitin välityksellä lähetettävien televisiokanavan lähetysten samanaikainen jakaminen antennijohtojen kautta hotellihuoneissa sijaitseviin televisiovastaanottimiin kyseisten lähetysten edelleenlähettykseksi.

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeudellinen perusta

Unionin oikeuden ja konkreettisemmin 27.9.1993 annetun direktiivin 93/83/ETY 1 artiklan 3 kohdan tulkinta; SEUT 267 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohta.

Ennakkoratkaisukysymykset

1. Onko 27.9.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/83/ETY 1 artiklan 3 kohdassa olevaa käsitettä ”edelleenlähetys kaapeleitse” tulkittava siten, että sen alaan kuuluu paitsi yleisradio-organisaation suorittama toisen yleisradio-organisaation lähetyksen samanaikainen lähettäminen, myös yleisön vastaanotettavaksi tarkoitetun alkuperäisen televisio- tai radiolähetyksen samanaikainen ja kokonaan kaapeleitse tapahtuva yleisölle välittäminen (riippumatta siitä, onko se, joka kyseisen yleisölle välittämisen toteuttaa, yleisradio-organisaatio)?

2. Onko satelliitin välityksellä lähetettyjen televisiokanavan lähetysten samanaikainen välittäminen antennijohtojen kautta hotellihuoneissa sijaitseviin televisiovastaanottimiin kyseisten lähetysten edelleen lähettämistä, joka kuuluu 27.9.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/83 1 artiklan 3 kohdassa olevan käsitteen alaan?

Unionin oikeuden säädökset, joihin viitataan

Tiettyjen satelliitin välityksellä tapahtuvaan yleisradiointiin ja kaapeleitse tapahtuvaan edelleen lähettämiseen sovellettavien tekijänoikeutta sekä lähioikeuksia koskevien sääntöjen yhteensovittamisesta 27.9.1993 annettu neuvoston direktiivi 93/83/ETY; 1 artiklan 3 kohta.

Kansalliset säädökset, joihin viitataan

Tekijänoikeus- ja lähioikeuskoodeksi (Código do Direito de Autor e dos Direitos Conexos, jäljempänä CDADC), joka on hyväksytty 14.3.1985 annetulla asetuksella (Decreto Lei) nro 63/85 (Diário da República nro 61/1985, Série I, 14.3.1985), sellaisena kuin se on muutettuna; 176 §:n 9 ja 10 momentti sekä 187 §:n 1 momentin a ja e kohta.

27.11.1997 annettu asetus (Decreto-Lei) nro 333/97 (Diário da República nro 275/1997, Série I-A, 27.11.1997, jolla on saatettu 27.9.1993 annettu neuvoston direktiivi 93/83/ETY osaksi kansallista oikeusjärjestystä); 3 ja 8 §.

Yhteenveto tosiseikoista ja menettelystä pääasiassa

- 1 Valittaja RTL GmbH (jäljempänä RTL), jonka kotipaikka on Köln, Saksa, on organisaatio, joka lähettää yleisön vastaanotettavaksi tarkoitettuja ääntä ja kuvaa sisältäviä yleisradiolähetyksiä.
- 2 Valittaja on yksi televisio-ohjelmia lähettävistä yhtiöistä, jotka muodostavat yritysrhmän nimeltä ”Media Group RTL Germany” tai ”Mediengruppe RTL Deutschland”; ryhmään kuuluu useita yhtiöitä, jotka on yksilöity erikseen pääasian asiakirja-aineistossa.

- 3 Kaikki kyseiset yhtiöt, myös valittajan, omistaa suoraan tai välillisesti RTL Group S.A., Luxembourg -niminen yhtiö, joka johtaa yhtä Euroopan suurimmista viihdealan konserneista, johon kuuluu useita televisio- ja radiokanavia eri Euroopan maissa.
- 4 Valittaja lähettää useiden maksuttomien televisiokanavien, muun muassa ”RTL Television” -nimisen kanavan (jäljempänä RTL), ääntä ja kuvaa sisältäviä yleisradiolähetyksiä, joiden vastaanottamisesta ja käyttämisestä yksityisessä tarkoituksessa ei peritä maksua.
- 5 RTL-kanava on ”yleinen” kanava, eli sen katselijoille suunnattu ohjelmatarjonta on hyvin laajaa ja pitää sisällään erilaisia ohjelmamuotoja (elokuvat, sarjat, viihdeohjelmat, dokumentit, urheilutapahtumat, uutis- ja ajankohtaisohjelmat); se on yksi tunnetuimmista saksankielisistä televisiokanavista ja Euroopan unionin saksankielisen väestön eniten katselemista televisiokanavista.
- 6 RTL-kanava on teknisesti vastaanotettavissa Saksassa, Itävallassa ja Sveitsissä kaikilla olemassa olevilla televisiolähetysten vastaanottotavoilla, eli satelliitin, kaapelin, IPTV:n ja OTT:n välityksellä (internetin kautta) sekä maanpäällisenä televisiolähetysenä (jäljempänä alkuperäinen lähetys).
- 7 Koska RTL-kanava on maksuton, yksityisiltä kotitalouksilta ei peritä maksua sen vastaanottamisesta eikä signaalia ole salattu suurimmassa osassa vastaanottotavoista.
- 8 Vaikka RTL-kanavan ohjelmisto on laadittu ja suunnattu Saksassa, Itävallassa ja Sveitsissä asuvalle yleisölle ja kaikki julkinen rahoitus on peräisin näistä maista, RTL-kanava on satelliittisignaalin (satelliitti Astra 19.2°E) voimakkuuden vuoksi teknisesti vastaanotettavissa monissa muissakin Euroopan maissa, kuten Portugalissa, ja sen vastaanottamiseen riittää pelkkä Astra 19.2°E -satelliittiin suunnattu yleinen satelliittivastaanotin.
- 9 Kun kyse on siitä, että satelliittisignaalia vastaanottaa ja käyttää kaapelitelevisiotoiminnan harjoittaja tai hotelli, valittaja katsoo yleisradio-organisaationa, että sillä on oikeus sallia sopiviksi katsominsa ehdoin tai kieltää lähetystensä edelleen lähettäminen tai yleisölle välittäminen; valittajan käytäntönä on tehdä tällöin käyttölupasopimuksia.
- 10 Valittaja on jo tehnyt useita tällaisia käyttölupasopimuksia sekä kaapelitelevisiotoiminnan harjoittajien että Euroopan unionissa sijaitsevien hotellien kanssa, ja tämä on sen tulonlähde mainonnan ohella; Berliinissä sijaitseva Pestana Berlin Tiergarten -niminen hotelli, jossa toimintaa harjoittaa vastapuolena olevaan Grupo Pestana -konserniin kuuluva Pestana Berlin S.A.R.L. -niminen yhtiö, jonka kotipaikka on Luxemburgissa, maksaa GEMA-nimiselle saksalaiselle yhteisvalvontajärjestölle korvauksen erityisesti Media Group RTL:n omistamien kanavien – muiden muassa RTL-kanavan – antamisesta hotellivieraiden käyttöön.

- 11 Valittaja on jo tehnyt käyttöluvasopimuksia lähetyksensä edelleen lähettämistä ja yleisölle välittämistä Portugalissa toimivien kaapelitelevisiotoiminnan harjoittajien sekä muutamien Portugalissa sijaitsevien hotellien kanssa: RTL-kanavan osalta portugalilaisilta hotelleilta peritään edellä mainittujen sopimusten perusteella 0,20 euroa huonetta kohti kuukaudessa asiaankuuluvine veroineen; hotellin käyttöaste ei vaikuta maksuun.
- 12 Vastapuoli Grupo Pestana S.G.P.S., S.A. (jäljempänä Grupo Pestana) on yhtiö, jonka hallinnoi muiden yhtiöiden omistusosuuksia välillisenä taloudellisen toiminnan harjoittamisen muotona.
- 13 Vastapuoli Grupo Pestana omistaa enemmistöosuudet yhtiöissä, jotka puolestaan omistavat majoitusliikkeitä tai harjoittavat toimintaa majoitusliikkeissä, jotka on yksilöity yksityiskohtaisesti pääasian asiakirja-aineistossa; se muodostaa yhden Portugalin suurimmista matkailualan konserneista, jonka majoitusliikkeissä on kaikkiaan noin 9 450 huonetta ja joka omistaa 45 hotelleja (Portugalissa ja useissa muissa maissa), yhdeksän Vacation Club -lomakeskusta ja neljä lomakylää ja johtaa lisäksi Pousadas de Portugal -hotelliketjua, johon kuuluu 33 kartanohotelleja.
- 14 Vastapuoli Salvor - Sociedade de Investimento Hoteleiro, S.A. (jäljempänä Salvor), josta vastapuoli Grupo Pestana omistaa suoraan ainakin 98,98 prosenttia, on Portugalin oikeuden mukaan perustettu yhtiö, joka toimii hotellialalla ja edistää hotellialan toimintaa rakentamalla hotelleja tai rahoittamalla niiden rakentamista sekä osallistumalla joko suoraan tai välillisesti hotellitoimintaan tai muuhun majoitusliiketoimintaan.
- 15 Vastapuoli Salvor harjoittaa toimintaa Portugalissa sijaitsevilla majoitusliikkeillä, jotka on yksilöity yksityiskohtaisesti pääasian asiakirja-aineistossa.
- 16 Valittaja RTL nosti kanteen, jonka vastaajina olivat valitusasian vastapuolet Grupo Pestana ja Salvor ja jossa se vaati lyhyesti esitettynä seuraavaa:
 - i. RTL-kanavan lähetyksien vastaanottaminen ja antaminen käyttöön D. João II - ja Alvor Praia -nimisten hotellien huoneissa sekä niiden muiden hotellien huoneissa, joissa Salvor harjoittaa suoraan tai välillisesti toimintaa, on todettava CDADC:n 187 §:n 1 momentin e kohdassa tarkoitettuksi yleisölle välittämiseksi tai muussa tapauksessa se on todettava CDADC:n 187 §:n 1 momentin a kohdassa tarkoitettuksi kyseisten lähetyksien edelleen lähettämiseksi.
 - ii. Edellisessä kohdassa mainitun käyttöön antamisen on todettava edellyttävän RTL:n ennakkolupaa, sillä RTL on yleisradio-organisaatio ja omien lähetyksensä (tekijänoikeuteen liittyvien) lähioikeuksien haltija, jolla on erityisesti oikeus antaa lupa lähetyksensä yleisölle välittämiseen ja niiden edelleen lähettämiseen sekä oikeus periä tämän vastineena korvaus.

iii. On todettava, että jollei kantaja ole antanut edellisessä kohdassa tarkoitettua lupaa, RTL-kanavan antaminen käyttöön niiden hotellien huoneissa, joissa Salvor harjoittaa toimintaa, on lainvastaista.

iv. Salvor on määrättävä olemaan antamatta RTL-kanavaa käyttöön niiden hotellien huoneissa, joissa se harjoittaa toimintaa, jos se ei ole hakenut ja saanut RTL:ltä lupaa RTL:n lähetysten edelleen lähettämiseen ja/tai yleisölle välittämiseen.

v. Salvor on määrättävä maksamaan korvauksena RTL-kanavan lähetysten edelleen lähettamisestä ja/tai yleisölle välittämisestä 0,20 euroa huonetta kohti kuukaudessa ajalta, joka alkaa siitä, kun Salvor on ryhtynyt antamaan kyseisen kanavan käyttöön hotelliensa huoneissa, ja päättyy siihen, kun RTL-kanavan lähetysten lainvastainen käyttöön antaminen päättyy; maksettavaan määrään lisätään lain mukaan kertyvät korot tuomion lainvoimaiseksi tulemisesta siihen saakka, kunnes maksu on suoritettu kokonaan.

vi. Vastapuoli Grupo Pestana on määrättävä maksamaan yhteisvastuullisesti edellä iv kohdassa esitetystä vaatimuksessa tarkoitettu maksu.

vii. Grupo Pestana on määrättävä määräysvaltaa käyttävänä yhtiönä toteuttamaan asianmukaiset konsernin sisäiset toimet erityisesti antamalla Portugalin yhtiökoodeksissa (Código das Sociedades Comerciais) säädetyn mukaiset sitovat ohjeet siitä, etteivät sen omistamat yhtiöt saa antaa RTL-kanavaa käyttöön hotelleissa, joissa se harjoittaa toimintaa, pyytämättä ennakkolupaa kantajalta; kantajalle on maksettava tästä asiaankuuluva korvaus.

viii. Grupo Pestana on määrättävä maksamaan korvauksena RTL-kanavan lähetysten edelleen lähettamisestä ja/tai yleisölle välittämisestä 0,20 euroa huonetta kohti kuukaudessa ajalta, joka alkaa siitä, kun sen omistamat yhtiöt (muut kuin Salvor) ovat ryhtyneet antamaan kyseisen kanavan käyttöön hotelliensa huoneissa, ja päättyy siihen, kun RTL-kanavan lähetysten lainvastainen käyttöön antaminen lakkaa; maksettavaan määrään lisätään lain mukaan kertyvät korot tuomion lainvoimaiseksi tulemisesta siihen saakka, kunnes maksu on suoritettu kokonaan.

ix. Salvor on määrättävä maksamaan uhkasakkona, joka jaetaan tasan RTL:n ja valtion välillä, viisituhatta euroa jokaiselta tuomion lainvoimaiseksi tulemisen jälkeiseltä päivältä, jona Salvor ei noudata edellä iv kohdassa tarkoitettua määräystä.

x. Grupo Pestana on määrättävä maksamaan yhteisvastuullisesti edellisessä kohdassa esitetystä vaatimuksessa tarkoitettu maksu, sillä Pestana Alvor- ja D. João II -nimisten hotellien, joissa vastaajat harjoittavat toimintaa, huoneissa on lähetetty kantajan omistaman RTL-kanavan lähetyksiä vuodesta 2014 lähtien luvatta ja rahamääräistä vastiketta maksamatta, mikä on katsottava kantajan mukaan CDADC:n 187 §:n 1 momentin e kohdassa tarkoitetuksi yleisölle

välittämiseksi tai muussa tapauksessa saman momentin a kohdassa tarkoitetuksi kyseisten lähetysten edelleen lähettämiseksi.

- 17 Ensimmäisessä oikeusasteessa annetussa tuomiossa kanne hyväksyttiin osittain, ja siinä todettiin, että kantajana olevan RTL:n omistaman RTL-kanavan lähetysten vastaanottaminen ja käyttöön antaminen D. João II- ja Alvor Praia -nimisten hotellien huoneissa sekä niiden muiden hotellien huoneissa, joissa vastaajina olevat Grupo Pestana ja Salvor harjoittivat suoraan tai välillisesti toimintaa, on katsottava CDADC:n 187 §:n 1 momentin e kohdassa tarkoitetuksi yleisölle välittämiseksi (mutta ilman ”pääsymaksuja”), ja vastaajat vapautettiin muista esitetyistä vaatimuksista.
- 18 Ratkaisun perusteluksi esitettiin lyhyesti sanottuna, että vastaajien menettely oli ”yleisölle välittämistä” ilman erityisen vastikkeen maksamista korvauksena RTL-kanavan katselemisesta. Kyseisen kanavan käyttöön antamista ei sen sijaan katsottu ”lähetysten edelleen lähettämiseksi”, sillä yksikään vastaajista tai kanteessa yksilöidyistä hotelleista ei ole yleisradio-organisaatio.
- 19 Tämän mukaisesti todettiin, ettei vastaajien toteuttama RTL-kanavan käyttöön antaminen ollut lainvastaista CDADC:n 187 §:n 1 momentin a ja e kohdassa säädetyn perusteella, eikä lainvastaisuuden toteamista koskevaa kantajan vaatimusta voitu näin ollen hyväksyä, kuten ei korvausvaatimuksiakaan, sen enempää siviilioikeudellista korvausvastuuta koskevien säännösten kuin perusteettoman edun perusteella.
- 20 Kantaja oli ratkaisusta eri mieltä, joten se valitti Tribunal da Relação de Lisboaan, joka pysytti riidanalaisen tuomion antamassaan tuomiossa.
- 21 Ratkaisunsa vahvistamiseksi Tribunal da Relação de Lisboa katsoi tässä yhteydessä merkityksellisiltä osin lyhyesti esitettynä, että RTL-kanavan lähetysten jakaminen antennijohtojen kautta useisiin televisiovastaanottimiin, jotka sijaitsevat niiden majoitusliikkeiden huoneissa, joissa vastapuolet harjoittivat toimintaansa, ei ollut CDADC:n 176 §:n 10 momentissa annetun määritelmän mukaista ”lähetysten edelleen lähettämistä”.
- 22 Kantaja ei ollut tyytyväinen ratkaisuun, joten se valitti tuomiosta Supremo Tribunal de Justiçaan (ylin tuomioistuin, Portugali), joka otti valituksen käsiteltäväksi.

Pääasian asianosaisten keskeiset perustelut

- 23 Kantajana ollut valittaja väittää, että ainakin vuoden 2014 alusta lähtien muutamissa majoitusliikkeissä, joissa vastapuolena oleva Salvor harjoittaa toimintaa, on annettu vieraiden käyttöön yksi valittajan satelliittikanavista (RTL-kanava) vastaanottamalla asianomainen satelliittisignaali satelliittivastaanottimella ja välittämällä se huoneissa sijaitseviin televisiovastaanottimiin antennijohtoverkoston kautta.

- 24 Valittaja vetosi CDADC:n ja satelliitin välityksellä tapahtuvasta yleisradioinnista ja edelleenlähetyksestä kaapeleitse annetun asetuksen nro 333/97 säännöksiin sekä asianomaisten lähetysten kaupallista hyödyntämistä koskeviin yksinoikeuksiin, jotka mainitussa lainsäädännössä annetaan valittajan mukaan yleisradio-organisaatioille ja joihin kuuluvat muiden muassa oikeus kieltää tai sallia kyseisten lähetysten yleisölle välittäminen paikoissa, joihin vaaditaan sisäänpääsymaksu, sekä oikeus kieltää tai sallia kyseisten lähetysten edelleen lähettäminen radioaaltojen välityksellä tai kaapeleitse riippumatta siitä, onko edelleenlähettäjä itsekkin yleisradio-organisaatio, kun se vaati ensimmäisessä oikeusasteessa Tribunal da Propriedade Intelectualia (tekijänoikeusasioiden alioikeus, Portugali) vahvistamaan, että RTL-kanavan lähetysten käyttöön antaminen niiden hotellien huoneissa, joissa vastapuolena oleva Salvor harjoittaa toimintaa, loukkaa samanaikaisesti edellä mainittuja kahta oikeutta tai ainakin niistä jälkimmäistä (oikeus sallia tai kieltää lähetysten edelleen lähettäminen).
- 25 Tribunal da Propriedade Intelectual totesi, että vastapuolena olevan Salvorin toteuttama RTL-kanavan käyttöön antaminen hotelliensa huoneissa ei loukkaa CDADC:n 187 §:n 1 momentin a kohdassa vahvistettua edelleenlähetystä koskevaa oikeutta, joka käsittää yleisradiolähetysten edelleen lähettämisen vain silloin, kun edelleenlähettäjä on yleisradio-organisaatio (eli kun edelleenlähetys kuuluu kirjaimellisesti CDADC:n 176 §:n 10 momentissa olevan edelleenlähetysten käsitteen alaan), koska vastapuolena oleva Salvor on hotellialan yritys, jota ei voida pitää yleisradio-organisaationa.
- 26 Tribunal da Relação de Lisboa päätti valituksenalaisessa tuomiossaan hylätä valituksen, ja se pysytti Tribunal da Propriedade Intelectualin ensimmäisessä oikeusasteessa antaman tuomion erityisesti siltä osin kuin voimassa olevassa lainsäädännössä yleisradio-organisaatioille annetun edelleenlähetystä koskevan oikeuden tunnusmerkit eivät täytyneet.
- 27 Valitusasiassa esille tuleva perustava oikeudellinen kysymys, josta valittajan esittämien vaatimusten hyväksyminen konkreettisesti riippuu, koskee sitä, onko valittajan omistaman RTL-kanavan lähetysten käyttöön antaminen antennijohtojen kautta Alvor Praia - ja Dom João II -nimisten hotellien (joissa vastapuolet harjoittavat toimintaa) huoneissa kyseisten lähetysten edelleen lähettämistä, joka edellyttää voimassa olevan lainsäädännön perusteella lähettäjänä olevan yleisradio-organisaation lupaa.
- 28 Yleisradio-organisaatioille annettu oikeus sallia tai kieltää lähetystensä edelleen lähettäminen, joka vahvistetaan CDADC:n 187 §:n 1 momentin a kohdassa, luettuna yhdessä asetuksen nro 333/97 3 ja 8 §:n kanssa, käsittää paitsi lähetysten samanaikaisen lähettämisen silloin, kun edelleenlähettäjänä on muu yleisradio-organisaatio kuin lähetysten alkuperäinen lähettäjä, myös yleisön vastaanotettavaksi tarkoitetun alkuperäisen televisio- tai radiolähetysten samanaikaisen ja kokonaan kaapeleitse tapahtuvan yleisölle välittämisen riippumatta siitä, onko se, joka kyseisen yleisölle välittämisen toteuttaa, yleisradio-organisaatio.

- 29 Asetuksella nro 333/97 laajennettiin näin CDADC:llä yleisradio-organisaatioille annettuja oikeuksia.
- 30 Kyseisen säädöksen 3 §:n ensimmäisen momentin c kohdassa annetun määritelmän mukaan edelleenlähetysellä kaapeleitse tarkoitetaan ”yleisön vastaanotettavaksi tarkoitetun alkuperäisen televisio- tai radiolähetyksen samanaikaista ja kokonaan kaapeleitse tapahtuvaa yleisölle välittämistä”.
- 31 Saman asetuksen 8 §:n mukaan ”yleisradio-organisaatioihin sovelletaan – – kaapeleitse tapahtuvan edelleenlähetysten osalta tekijänoikeudesta ja lähioikeuksista annetun lain – – 187 §:n säännöksiä”.
- 32 CDADC:n 187 §:ssä säädetään sen kielto-oikeuden laajuudesta, joka yleisradio-organisaatioilla on alkuperäisten lähetystensä hyödyntämisen osalta. Asetuksen nro 333/97 3 ja 8 §:ssä säädetään näin ollen yleisradio-organisaatioiden hyväksi oikeudesta antaa kolmansille lupa lähetyksensä edelleen lähettämiseen kaapeleitse tai kieltää tällainen edelleen lähettäminen.
- 33 Asian ratkaissut tuomioistuin kuitenkin kiisti sen, että yleisradio-organisaatioilla olisi oikeus antaa kolmansille lupa yleisön vastaanotettavaksi tarkoitetun alkuperäisen televisio- tai radiolähetyksen samanaikaiseen ja kokonaan kaapeleitse tapahtuvaan yleisölle välittämiseen tai kieltää tällainen välittäminen.
- 34 Valituksenalaisessa tuomiossa esitetyn tulkinnan mukaan yleisradio-organisaatioilla ei ole oikeutta kieltää lähetyksensä edelleen lähettämistä kaapeleitse asetuksen nro 333/97 3 §:ssä tarkoitetulla tavalla (tai oikeutta antaa siihen lupaa), vaan niillä on oikeus kieltää kyseisen lähetyksen samanaikainen lähettäminen (tai antaa tähän lupa) vain silloin, kun edelleenlähettäjä on itsekin (CDADC:n 187 §:n 1 momentin a alakohdassa tarkoitettu) yleisradio-organisaatio.
- 35 Valittajan mukaan alemmissä oikeusasteissa esitetty tulkinta johtaa siihen, että voimassa olevan lainsäädännön perusteella on mahdotonta ymmärtää asetuksen nro 333/97 3 §:ssä tarkoitetun käsitteen ”edelleenlähetys kaapeleitse” tarkoitusta ja saman asetuksen 8 §:ssä olevaa viittausta CDADC:n 187 §:ään.
- 36 Valittajan mukaan Tribunal da Relação poikkeaa tulkinnassaan voimassa olevasta lainsäädännöstä, eikä se perustele tätä mitenkään tai selitä, minkä merkityksen se antaa oikeussäännöille, joihin valittaja vetoaa.
- 37 CDADC:n 187 §:n 1 momentissa määritetään siis yleisradio-organisaatioilla Portugalissa olevan kielto-oikeuden laajuus. Kyseistä säännöstä on kuitenkin täydennetty 27.11.1997 annetulla asetuksella nro 333/97, jossa säädetään satelliitin välityksellä tapahtuvasta yleisradioinnista ja alkuperäisten yleisradiolähetyksen edelleen lähettämisestä kaapeleitse ja taataan yleisradio-organisaatioille tiettyjä oikeuksia suhteessa kolmansiin, jotka välittävät niiden alkuperäisiä lähetyksiä satelliitin välityksellä tai kaapeleitse.

- 38 Asetuksen nro 333/97 2 §:llä laajennetaan tekijänoikeuden haltijan (kielto-) oikeuksia suhteessa kolmansiin, jotka suorittavat yleisradioinniksi tai edelleenlähetyskseen katsottavia toimia (joista on säädetty CDADC:n 149–156 §:ssä), siten että kyseisiin toimiin (joihin tekijänoikeuden haltija ei ole antanut lupaa) sisältyvät edellä mainitussa säädöksessä annettujen määritelmien mukaiset satelliitin välityksellä tapahtuva yleisradiointi ja edelleenlähetys kaapeleitse.
- 39 Samoin kuin 2 §:llä laajennetaan tekijänoikeuden haltijan oikeuksia siten, että niihin sisältyy myös oikeus estää teostensa edelleenlähetys kaapeleitse, sellaisena kuin se määritellään 3 §:ssä, 8 §:llä laajennetaan vastaavalla tavalla yleisradio-organisaatioiden kielto-oikeutta siten, että siihen sisältyy myös oikeus estää kolmansia edelleen lähettämästä kaapeleitse niiden alkuperäisiä lähetyksiä ilman lupaa.
- 40 Valittajan mukaan Tribunal da Relação de Lisboa on esittänyt kaksi perustelua, joiden nojalla se on katsonut, etteivät toteen näytetyt tosiseikat kuulu satelliitin välityksellä tapahtuvaa yleisradiointiä ja alkuperäisen yleisradiolähetyksen edelleen lähettämistä kaapeleitse koskevan asetuksen nro 333/97 3 §:ssä tarkoitettua edelleenlähetysten käsitteen alaan.
- 41 Ensimmäinen perustelu pohjautuu siihen, että 24.8.2004 annetulla lailla 50/2004 on muutettu CDADC:n 176 §:n sanamuotoa siten, että edelleenlähetysten käsite säilyi siinä edelleen, mistä voidaan päätellä, että jos asetuksella nro 333/97 olisi ollut tarkoitus muuttaa yleisradio-organisaatioiden kielto-oikeuden laajuutta, kyseinen muutos CDADC:n sanamuotoon olisi pitänyt tehdä 24.8.2004 annetulla lailla 50/2004, mitä ei tapahtunut.
- 42 Valittajan mukaan tällaisessa tulkinnassa ei oteta lainkaan huomioon 24.8.2004 annetun lain 50/2004 tarkoitusta. Kyseisellä säädöksellä ei pyritty yhdenmukaistamaan yleisradio-organisaatioiden lähioikeuksia koskevaa säännöstöä Portugalissa, vaan sillä ainoastaan saatettiin kansallisen oikeusjärjestyksen osaksi tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden (unionin laajuisesta) yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa 22.5.2001 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/29/EY (joka tunnetaan nimellä ”tietoyhteiskuntadirektiivi”).
- 43 Mainitulla 24.8.2004 annetulla lailla 50/2004 ei pyritty uudistamaan CDADC:tä eikä sillä ollut minkäänlaista tarkoitusta konsolidoida tuolloin voimassa ollutta lainsäädäntöä, joka koski tekijänoikeutta ja lähioikeuksia. Kyseessä oli ainoastaan tietoyhteiskuntadirektiivin täytäntöön paneva laki. Kyseisellä säädöksellä ei siis muutettu CDADC:n 176 §:ssä olevaa edelleenlähetysten käsitettä, mikä johtuu yksinkertaisesti vain siitä, että tällaista muutosta ei edellytetty direktiivissä, joka sillä pantiin täytäntöön. Valittajan mielestä tämä tosiseikka ei voi vaikuttaa asetuksen nro 333/97 tulkintaan.
- 44 Toinen Tribunal da Relação de Lisboa esittämä perustelu pohjautuu valittajan mukaan 16.2.2017 asiassa C-641/15 annettuun unionin tuomioistuimen tuomioon.

- 45 Kyseisessä tuomiossa todetaan seuraavaa: ”On muistutettava siitä, että 7.12.2006 annetussa tuomiossa SGAE (C- 306/05, EU:C:2006:764, 47 ja 54 kohta) on todettu, että majoitusliikkeen televisiovastaanottimien avulla suorittamassa signaalien lähettämisessä edelleen kyseisen majoitusliikkeen huoneisiin majoittuneille asiakkaille on, käytetystä signaalin lähetystekniikasta riippumatta, kyse direktiivin 2001/29 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta yleisölle välittämisestä ja että majoitusliikkeen huoneiden yksityinen luonne ei estä sitä, että näin tapahtuvassa teoksen välittämisessä on kyse mainitussa säännöksessä tarkoitetusta yleisölle välittämisestä.” (17 kohta).
- 46 Valittajan mukaan Tribunal da Relação de Lisboa päätelee edellä esitetyn lainauksen perusteella, että televisiokanavien jakaminen majoitusliikkeiden huoneissa on yleisölle välittämistä eikä edelleenlähetystä riippumatta siitä, tapahtuuko jakaminen antennijohtojen kautta.
- 47 Valittajan mukaan Tribunal da Relação de Lisboan erehdys vaikuttaa perustuvan siihen ajatukseen, että kyseiset kaksi käsitettä (yleisölle välittäminen ja edelleenlähetys kaapeleitse) ovat toisensa poissulkevia, ikään kuin hotellissa harjoitettu yleisölle välittäminen poistaisi mahdollisuuden kaapeleitse tapahtuvaan edelleenlähetykseen.
- 48 Valittajan näkemyksen mukaan kummallakaan näistä kahdesta Tribunal da Relação de Lisboan argumentista ei voida perustella asianmukaisesti asetuksen nro 333/97 säännöksistä poikkeavaa tulkintaa.
- 49 Valittaja katsoo, että Tribunal da Relação de Lisboa on vastannut virheellisesti tarkasteltavana olevaan oikeudelliseen kysymykseen ja että tehtyään vakavia virheitä CDADC:n 187 §:n tulkinnassa, kun kyseinen säännös luetaan yhdessä asetuksen nro 333/97 3 ja 8 §:n säännösten kanssa, se on antanut tuomion, joka ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen on kumottava ja korvattava päinvastaisella ratkaisulla.
- 50 Valittaja vaatii riidanalaista kysymystä koskevan ennakkoratkaisun pyytämistä Euroopan unionin tuomioistuimelta.
- 51 Vastapuolet vaativat lausumissaan valituksenalaisen tuomion pysyttämistä.

Tiivistelmä ennakkoratkaisupyyntöjen perusteluista

- 52 Kuten edellä on todettu, valitusasiassa ratkaistava olennainen kysymys koskee sen selvittämistä, onko valittajan omistaman RTL-kanavan lähetysten välittäminen antennijohtojen kautta Alvor Praia- ja Dom João II -nimisten hotellien (joissa vastapuolet harjoittavat toimintaa) huoneissa kyseisten lähetysten edelleen lähettämisestä, joka edellyttää CDADC:n 187 §:n 1 momentin a kohdassa säädetyn perusteella lähettävän yleisradio-organisaation (tässä tapauksessa valittajan) lupaa.

- 53 On muistettava, että alemmissa oikeusasteissa on katsottu, ettei kyseessä ole CDADC:n 176 §:n 9 ja 10 momentissa eikä esittävien taiteilijoiden, äänitteiden valmistajien sekä radioyriyten suojaamisesta Roomassa 26.10.1961 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen 3 artiklan ensimmäisen kappaleen g alakappaleessa tarkoitettu edelleenlähetyk, koska vastapuolet eivät ole yleisradio-organisaatioita.
- 54 Valittajan mukaan yleisradio-organisaatioille annettu oikeus sallia tai kieltää lähetyksensä edelleen lähettäminen, joka vahvistetaan CDADC:n 187 §:n 1 momentin a kohdassa, luettuna yhdessä asetuksen nro 333/97 3 ja 8 §:n kanssa, käsittää paitsi lähetyksen samanaikaisen lähettämisen silloin, kun edelleenlähettäjänä on muu yleisradio-organisaatio kuin lähetyksen alkuperäinen lähettäjä, myös yleisön vastaanotettavaksi tarkoitetun alkuperäisen televisio- tai radiolähetyksen samanaikaisen ja kokonaan kaapeleitse tapahtuvan yleisölle välittämisen (riippumatta siitä, onko se, joka kyseisen yleisölle välittämisen toteuttaa, yleisradio-organisaatio).
- 55 Tähän kysymykseen annettavan vastauksen perusteella voidaan määrittää täsmällisesti CDADC:n 187 §:n 1 momentin a kohdassa olevaan säännökseen perustuvan suojan soveltamisala, kun säännös luetaan yhdessä niiden säännösten kanssa, jotka sisältyvät CDADC:n 176 §:n 9 ja 10 momenttiin sekä asetukseen nro 333/97, jolla tiettyjen satelliitin välityksellä tapahtuvaan yleisradiointiin ja kaapeleitse tapahtuvaan edelleen lähettämiseen sovellettavien tekijänoikeutta sekä lähioikeuksia koskevien sääntöjen yhteensovittamisesta 27.9.1993 annettu neuvoston direktiivi 93/83/ETY on saatettu Portugalin kansallisen oikeusjärjestyksen osaksi.
- 56 Asiassa sovellettava Portugalin lainsäädäntö muodostuu CDADC:stä ja etenkin sen 176 §:n 9 ja 10 momentista sekä 187 §:n 1 momentin a kohdasta, joiden sanamuoto on seuraava:
- 176 §
- ”9 - Yleisradio-organisaatio on organisaatio, joka lähettää ääntä tai kuvaa sisältäviä yleisradiolähetyksiä, ja yleisradiolähetyksellä tarkoitetaan yleisön vastaanotettavaksi tarkoitetun äänen tai kuvan välittämistä tai esittämistä erikseen tai yhdessä, johtimitse tai ilman johtimia, muiden muassa radioaaltojen, valokuidun, kaapelin tai satelliitin välityksellä.
- 10 - Edelleenlähetyk on yleisradio-organisaation suorittamaa toisen yleisradio-organisaation lähetyksen samanaikaista lähettämistä.”
- 187 §
- ”1 - Yleisradio-organisaatiolla on oikeus sallia tai kieltää
- a) lähetyksensä edelleen lähettäminen radioaaltoja hyväksi käyttäen;”

- 57 Asian ratkaisemisen kannalta merkitystä on puolestaan myös asetukseen nro 333/97 sisältyvällä säännöskokonaisuudella ja erityisesti asetuksen 3 §:n ensimmäisen momentin c kohdan säännöksellä, jossa määritellään, mitä ”edelleenlähetys kaapeleitse” tarkoittaa (ks. edellä 30 kohta).
- 58 Tuon säädöksen 8 §:ssä mainitaan nimenomaisesti, että kaapeleitse tapahtuvaan edelleenlähetystyöhön voidaan soveltaa muiden muassa CDADC:n 187 §:ää.
- 59 Kun huomioon otetaan voimassa oleva lainsäädäntökehys, asiassa sovellettavien CDADC:n ja asetuksen nro 333/97 säännösten tulkinnan yhteensopivuudesta neuvoston direktiivin 93/83 kanssa on herännyt näin ollen epäilyksiä sen suhteen, onko CDADC:n 187 §:n 1 momentin a kohdan sanamuodosta huolimatta katsottava, että yleisradio-organisaatiolle annettuja oikeuksia on laajennettu, kun huomioon otetaan erityisesti asetuksen nro 333/97 säännökset ja niiden alkuperäinen lähde eli direktiivi 93/83/ETY (satelliitti- ja kaapelidirektiivi).
- 60 Kun otetaan huomioon valittajan esittämä vaatimus, valituksen hyväksyminen tai hylkääminen riippuu kysymyksiin, joita Euroopan unionin tuomioistuinta pyydetään arvioimaan, annettavan vastauksen sisällöstä.
- 61 Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen tiedossa ei ole tämän oikeusprosessin aikana ensimmäisessä oikeusasteessa annetun tuomion sekä Tribunal da Relação de Lisboan antaman tuomion lisäksi muuta Portugalissa annettua oikeuskäytäntöä, jossa vastattaisiin suoraan tässä esitettäviin konkreettisiin kysymyksiin, eikä myöskään unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, jonka perusteella niihin voitaisiin vastata yksiselitteisesti.
- 62 Koska Supremo Tribunal de Justiça (ylin tuomioistuin, Portugali) ratkaisuihin ei voida hakea muutosta, se päättää pyytää Euroopan unionin tuomioistuimelta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 267 artiklan mukaisesti ennakkoratkaisua edellä esitettyihin kysymyksiin.